

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

RAZRED 72 (5)

IZDAN 1 SEPTEMBRA 1940

PATENTNI SPIS ŠT. 16074

Akciová společnost dříve Škodovy závody Plzeň, Praha, in Ing. Pantoflíček Bohdan,
Plzeň - Lochotín, Česko-Moravský Protektorát.

Nepravi izstrelak, karteča in pod.

Prijava z dne 11. marca 1939.

Velja od 1. novembra 1939.

Naznačena prvenstvena pravica z dne 12. marca 1938 (Č. S. R.)

Za izvestne posebne namene, n. pr. za preizkušanje topov, njihovih zavor, njihovih priprav za gibanje nazaj, njihovih lafet in pod., kakor tudi pri topovih brez reakcije, se uporabljajo taki izstrelki, karteče in pod., ki povzročijo enak učinek kot ostri izstrelki, t. j. izstrelki, ki naj obtežijo celokupno orožje z enako jakostjo in naj povzročijo enako velik dinamičen odpor kot ostri izstrelki. Razven tega je potrebno, da se nepravi izstrelak po izstrelitvi razkropi v prav majhni razdalji od cevi in s tem napravi neškodljiv.

Omenjeni svrhi ustreza izstrelak v obliki karteče, ki je napolnjen z majhnimi delnimi izstrelki, vendar tak izstrelak deluje uničujoče na notranje stene žlebaste cevi, katera trpi vsled direktnega dotika z majhnimi delnimi izstrelki; razven tega se ti delni izstrelki medseboj spremajo vsled učinkovanja vročih pogonskih plinov, ki imajo k njim lahek pristop. Osvobojeni delni izstrelki tudi ogrožajo okolico v smeri streljanja.

V smislu izuma so vsi navedeni nedostatki odstranjeni s tem, da je obremenilni naboj izstrelka vložen v trdno stročnico iz mehkega antifrikcijskega materiala, ki štedi žlebaste notranje del cevi. Ta stročnica se pri svojem gibanju skozi žlebasto cev nareže v podolžni smeri tako, da se, čim zapusti cev, razdeli v ozke in neškodljive trakove. V tej stročnici je obremenilni naboj izstrelka zaprt in proti učinkovanju pogonskih plinov zavarovan z lahkim elastičnim zapornim pokrovom, ki obstoja iz

nekoliko delov.

Sam obremenilni naboj izstrelka obstoja iz prašate, toda težke mase, prednostno iz oksidov težkih kovin kakor svinca in pod., tako n. pr. iz minija Pb_3O_4 ali svinčenega glaja PbO .

Praktični izvedbeni primeri izuma so predloženi v sl. 1 do 3.

Iz sl. 1 je razvidno, da je obremenilni naboj 1, ki obstoja iz tresenega, teptanega ali rahlo stisnjenega minija, svinčenega glaja ali pod., nameščen v trdni, s parafinom prepojeni kartonski stročnici 2. Ta naboj je spodaj zaprt in zatesnjen napram delovanju pogonskih plinov potom zapornega pokrova ali zamaška 3, ki obstoja iz lesenih ali kartonskih kolutov 4, ki se menjajo s koluti 5 iz mehkega materiala, kakor klobučine, kartona ali pod. Med obremenilni naboj 1 in zaporni zamašek 3 je vložena krovna plast 10.

Pri tem odgovarja premer 6 trdne stročnice 2 premeru oz. kalibru cevi, dočim je premer 7 zapornega zamaška toliko večji, da se doseže potrebna tesnitev. Dolžina 8 zapornega zamaška 8 je bodisi večja ali približno enaka premeru 6 trdne stročnice 2 izstrelka. Obremenilni naboj 1 je zgoraj zaprt s kartonskim pokrovom 9.

Pri izstrelitvi bo obremenilni naboj 1 vsled pospeševanja razširil trdno stročnico 2, katera se vsled tega pritisne ob steno cevi, katere žlebovi narežejo stročnico 2 v podolžni smeri, s čimer se omogoči la-

hek razpad stročnice, čim zapusti cev. Enako lahko razpade tudi sestavljeni zaporni zamašek 3.

Nadaljni izvedbeni primer je predločen v sl. 2. Tu poteka trdna stročnica 2 obremenilnega naboja po celokupni dolžini izstrelka. Zaporni zamašek 3 oz. koluti 4, 5, iz katerih obstoja zaporni zamašek, so vloženi v spodnji del stročnice 2, pri čemer so od obremenilnega naboja 1 ločeni s pokrovom 10. Na spodnji del stročnice 2 je natakljena kapa 11. Zunanji premer te kape povzroči popolno tesnitev izstrelka.

Pri tej razporedbi se more zaporni pokrov 3 izdelati tudi iz mase, ki se da oblikovati, oz. iz elastične mase, n. pr. klobučine in pod.

Glasom sl. 3 je zaporni pokrov 13 tvoren s tem, da se masa, ki se more oblikovati, kakor n. pr. parafin ali pod., vlije med zaporni zamašek 3 in obremenilni naboj 1. V ostalem je tudi tu zaporni zamašek 3 sestavljen iz kolotov 4, 5. Zgornji pokrov 9 je sestavljen iz kolotov 14.

Povdariti je treba, da se morejo zgoraj opisani nepravilni izstrelki izobličiti kot karteče na ta način, da se prašnati naboj izstrelka nadomesti z majhnimi delnimi izstrelki, kakor kroglami in pod.

Patentni zahtevi:

1. Nepravi izstrelak, karteča in pod., označen s tem, da je prašnati ali iz majhnih delnih izstrelkov obstoječi obremenilni naboj (1) nameščen v trdni, impregnirani kartonski stročnici (2), katera se vsled pospeševanja naboja pritiska ob žlebaste ste-

ne cevi, s čimer se povzroči narezanje trdne stročnice (2) v podolžni smeri.

2. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevu 1., označen s tem, da je obremenilni naboj (1) izstrelka, karteče ali pod. spodaj zaprt s pokrovom ali zapornim zamaškom (3) ali pod., katerega premer je za količino, ki je potrebna za popolno tesnitev, večji od premera (6) trdne stročnice.

3. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevu 1., in 2., označen s tem, da spodnji pokrov ali zaporni zamašek (3) ali pod. obstoja iz posameznih kolotov (4, 5) iz lesa, kartona, klobučine ali pod., ki se eventualno medseboj tako menjajo, da je med dva koluta iz tršega materiala vložen kolut iz mehkejšega materiala.

4. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevih 1. do 3., označen s tem, da je med pokrov ali zaporni zamašek (3) ali pod. in spodnji del obremenilnega naboja (1) vložen elastičen pokrov (10).

5. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevih 1., do 4., označen s tem, da se med pokrov ali zaporni zamašek (3) ali pod. in spodnji del naboja (1) vlije plast mase (13) ki se more oblikovati, n. pr. parafin ali pod.

6. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevih 1., do 5., označen s tem, da je pokrov ali zaporni zamašek (3), ki obstoja iz posameznih kolotov (4, 5), vložen v spodnji del trdne stročnice (2), na katero je natakljena zaporna in tesnilna kapa (11).

7. Nepravi izstrelak, karteča in pod., po zahtevih 1., do 6., označen s tem, da je pokrov ali zaporni zamašek (3) ali pod. izdelan iz mase, ki se more oblikovati, oz. iz elastične mase.

Sl. 1.

Sl. 2.

Sl. 3.

